

กรมส่งเสริมการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
โครงการจัดทำสื่อ ๖๐ พรรษา เฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

คู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้

(สำหรับครูผู้สอน)

เพื่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

(ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๓)

โครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

ด้วยพระบรมราโชบายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ ทรงมุ่งหมายให้การศึกษา บ่มเพาะสมรรถนะให้แก่ผู้เรียน เพื่อสร้างคุณลักษณะสำคัญ ๔ ประการให้กับคนไทย อันได้แก่ ๑) มีทัศนคติที่ดี และถูกต้อง ๒) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงเข้มแข็ง ๓) มีอาชีพ มีงานทำ ๔) เป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย และพระราชปณิธานใน การสืบสาน รักษา พัฒนาต่อยอด โครงการในพระราชดำริของพระราชบิดา จึงทรงพัฒนา การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม หรือ NEW DLTV ในทุกด้าน อาทิ ระบบออกอากาศ อุปกรณ์เทคโนโลยี บุคลากรและกระบวนการจัดการศึกษา เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สร้างโอกาส การเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน ทุกเพศ ทุกวัย ผ่านการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมจำนวน ๑๕ ช่องสัญญาณ ไปยังโรงเรียนต่าง ๆ และผู้สนใจทั่วประเทศ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นสังคมแห่งปัญญา มีจิตอาสาในการสรรค์สร้างและพัฒนาประเทศให้มั่นคง

การสอนออกอากาศทางไกลผ่านดาวเทียม ระดับประถมศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๑ เป็นต้นมา เป็นการสอนออกอากาศในแนวใหม่ บันทึกลงเทปการสอนจากห้องเรียนต้นทางของโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์ ครูปลายทางสามารถดูเทปการสอนผ่านทางเว็บไซต์ www.dltv.ac.th และ Application on mobile DLTV ของมูลนิธิ และมีคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงครบทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งครูปลายทางสามารถปรับกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับชุมชน ท้องถิ่น วัฒนธรรมและบริบทของ แต่ละโรงเรียน

คู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ระดับประถมศึกษาภาค เรียนที่ ๒ ฉบับนี้ เป็นการปรับปรุงครั้งที่ ๓ ซึ่งดำเนินการโดยมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยความร่วมมือจากคณะทำงาน ประกอบด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ คณาจารย์จากมหาวิทยาลัย ศึกษานิเทศก์ และครูผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ครูปลายทางใช้ในการเตรียมการสอนล่วงหน้า รวมทั้งสามารถจัดเตรียมเอกสาร ได้แก่ ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัด เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิผล นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กต่อไป

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมุ่งมั่นพัฒนา ยกระดับคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อพัฒนาสังคมไทย และยกระดับคุณภาพของคนไทย ให้เข้มแข็ง สมดัง พระราชปณิธาน “...การศึกษาคือความมั่นคงของประเทศ...” ขอพระองค์ทรงพระเจริญ

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ที่ ศธ ๐๔๐๑๐/๕๘๑

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. ๑๐๓๐๐

๑๑ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง รับรองความร่วมมือการพัฒนาคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อการสอนออกอากาศทางไกล
ผ่านดาวเทียม

เรียน เลขาธิการมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

อ้างถึง หนังสือมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่ มศทท. ๙/๗๒ ลงวันที่
๒๕ มกราคม ๒๕๖๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ แจ้งว่า
มูลนิธิ ฯ ได้ปรับปรุงคู่มือครูและแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อัตนระดับปฐมวัย คู่มือครูและ
แผนการจัดการเรียนรู้อัตนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น ตามข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ
จากผู้ทรงคุณวุฒิ คณะผู้แทน ครูผู้สอนจากโรงเรียนต้นทางและโรงเรียนปลายทาง และได้พัฒนาเป็นคู่มือครู
และแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อัตนระดับปฐมวัย ฉบับปรับปรุง คู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้อัตน
สื่อ ๖๐ พรรษา ระดับประถมศึกษา ฉบับปรับปรุง โดยมูลนิธิ ฯ ได้ดำเนินการพัฒนาและบรรณาธิการกิจ
โดยคณะกรรมการประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์เป็นผู้ร่วมในการพัฒนา
คู่มือจนสำเร็จ และได้ประชุมหารือเพื่อให้ข้อเสนอแนะ ข้อควรปรับปรุงจากสำนักวิชาการและมาตรฐาน
การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นั้น

ในการนี้ ขอรับรองว่าคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้อัตนสื่อ ๖๐ พรรษา ระดับประถมศึกษา
ฉบับปรับปรุง และคู่มือครูและแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อัตนระดับปฐมวัย ฉบับปรับปรุง สามารถใช้
ในการจัดการเรียนการสอนได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายอัมพร พินะสา)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

โทร. ๐ ๒๒๘๘ ๕๗๖๕-๖๖

โทรสาร ๐ ๒๒๘๘ ๕๗๕๕

สารบัญ

หน้า

คำนำ

หนังสือรับรองความร่วมมือในการพัฒนาคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้
เพื่อการสอนออกอากาศทางไกลผ่านดาวเทียม

สารบัญ

คำชี้แจงการรับชมรายการออกอากาศด้วยระบบทางไกลผ่านดาวเทียม

คำชี้แจงรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ภาคเรียนที่ ๒

คำอธิบายรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ภาคเรียนที่ ๒

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชาสังคมศึกษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ภาคเรียนที่ ๒

ส่วนที่ ๑ สังคมศึกษา

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ ชื่อหน่วย พุทธประวัติและสาวก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ร้อยเรียงพุทธประวัติ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พุทธประวัติกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พุทธสาวกและพุทธศาสนิกชนตัวอย่าง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ชาดก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เจ้าฟ้านักอ่าน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง My First Book

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง ออกแบบปกหนังสือเล่มเล็ก My First Book

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง ลงมือทำหนังสือเล่มเล็ก My First Book ๑

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง ลงมือทำหนังสือเล่มเล็ก My First Book ๒

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ลงมือทำหนังสือเล่มเล็ก My First Book ๓

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง ลงมือทำหนังสือเล่มเล็ก My First Book ๔

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง นำเสนอชิ้นงานหนังสือเล่มเล็ก My First Book

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง สาวกตัวน้อย

แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ ชื่อหน่วย หลักธรรมนำสุข

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง พระรัตนตรัย
  - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ไตรสิกขา
  - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง โอวาท ๓ (ไม่ทำชั่ว)
  - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง โอวาท ๓ (การทำความดี)
  - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง โอวาท ๓ (การทำจิตใจให้บริสุทธิ์)
  - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต
  - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การใช้หลักธรรมแก้ปัญหาอบายมุขและสิ่งเสพติด
  - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง โมบายอบายมุข (๑)
  - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง โมบายอบายมุข (๒)
  - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง โมบายอบายมุข (๓)
- แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ ชื่อหน่วย พุทธศาสนิกชน

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง พุทธสถาน
  - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ศาสนพิธีของศาสนาอื่นๆ
  - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พิธีทอดผ้าป่า
  - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง เตรียมพิธีทอดผ้าป่า
  - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ประกอบพิธีทอดผ้าป่า
  - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ประโยชน์ของการทอดผ้าป่า
- แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘
- แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ ชื่อหน่วย ภูมิศาสตร์ประเทศไทย

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความสำคัญของการเรียนภูมิศาสตร์ประเทศไทย
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ แผนที่
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ภาพถ่ายดาวเทียม ภาพถ่ายทางอากาศ
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ที่ตั้งและอาณาเขตของประเทศไทย
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ภูมิประเทศภาคเหนือ
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ลักษณะทรัพยากรและภัยพิบัติของภาคเหนือ
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ภูมิประเทศภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง ลักษณะทรัพยากรและภัยพิบัติของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง ภูมิประเทศภาคกลาง
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง ลักษณะทรัพยากรและภัยพิบัติของภาคกลาง

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑	เรื่อง ภูมิศาสตร์ภาคตะวันออก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒	เรื่อง ภูมิศาสตร์ภาคตะวันตก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓	เรื่อง ภูมิประเทศภาคใต้
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔	เรื่อง ลักษณะทรัพยากรและภัยพิบัติของภาคใต้
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕	เรื่อง ลักษณะภูมิอากาศของประเทศไทย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๖	เรื่อง ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อภูมิสังคม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๗	เรื่อง โบราณวัตถุของไทย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๘	เรื่อง ลงมือทำโบราณวัตถุของไทย ๑
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๙	เรื่อง ลงมือทำโบราณวัตถุของไทย ๒
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐	เรื่อง ลงมือทำโบราณวัตถุของไทย ๓
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑	เรื่อง นำเสนอโบราณวัตถุของไทย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๒	เรื่อง สรุปผลการดำเนินงาน โบราณวัตถุของไทย
แบบประเมินตนเอง	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ ชื่อหน่วย ศาสตร์พระราชากับการแก้ปัญหาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑	เรื่อง ปัญหาสิ่งแวดล้อม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒	เรื่อง สาเหตุและผลกระทบของปัญหาสิ่งแวดล้อม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓	เรื่อง ศาสตร์พระราชากับการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔	เรื่อง ศาสตร์พระราชากับการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕	เรื่อง โปสเตอร์ศาสตร์พระราชากับการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖	เรื่อง ลงมือทำโปสเตอร์ ๑
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗	เรื่อง ลงมือทำโปสเตอร์ ๒
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘	เรื่อง นำเสนอโปสเตอร์ศาสตร์พระราชากับการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม
แบบประเมินตนเอง	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐
แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log)	

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก แบบประเมินรวม

ภาคผนวก ข ผังกราฟิก

ภาคผนวก ค แบบประเมินตนเองและแบบบันทึกการเรียนรู้

คณะผู้จัดทำคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ระดับประถมศึกษา

คณะจัดทำคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ (ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๑)

คณะกรรมการปรับปรุงคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม ระดับประถมศึกษา (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๓)

คำชี้แจง

การรับชมรายการออกอากาศด้วยระบบทางไกลผ่านดาวเทียม

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในพระบรมราชูปถัมภ์ ให้บริการการจัดการเรียนการสอนจากสถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม จำนวน ๑๕ ช่องรายการ ทั้งรายการสด (Live) และ รายการย้อนหลัง (On demand) สามารถรับชมผ่านช่องทาง www.dltv.ac.th

หมายเลขช่องออกอากาศสถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ๑๕ ช่องรายการ

ช่อง (DLTV)	ช่อง (TRUE)	รายการในเวลาเรียน (ช่วงเวลา ๐๘.๓๐ น. - ๑๔.๓๐ น.)	รายการนอกเวลา (ช่วงเวลา ๑๔.๓๐ น. - ๐๘.๓๐ น.)
DLTV ๑	ช่อง ๑๘๖	รายการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	สถาบันพระมหากษัตริย์
DLTV ๒	ช่อง ๑๘๗	รายการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	ความรู้รอบตัว
DLTV ๓	ช่อง ๑๘๘	รายการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
DLTV ๔	ช่อง ๑๘๙	รายการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
DLTV ๕	ช่อง ๑๙๐	รายการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	ศิลปวัฒนธรรมไทย
DLTV ๖	ช่อง ๑๙๑	รายการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	หน้าที่พลเมือง
DLTV ๗	ช่อง ๑๙๒	รายการสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
DLTV ๘	ช่อง ๑๙๓	รายการสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒	ภาษาต่างประเทศ
DLTV ๙	ช่อง ๑๙๔	รายการสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓	การเกษตร
DLTV ๑๐	ช่อง ๑๙๕	รายการสอนชั้นอนุบาลปีที่ ๑	รายการสำหรับเด็ก-การเลี้ยงดูลูก
DLTV ๑๑	ช่อง ๑๙๖	รายการสอนชั้นอนุบาลปีที่ ๒	สุขภาพ การแพทย์
DLTV ๑๒	ช่อง ๑๙๗	รายการสอนชั้นอนุบาลปีที่ ๓	รายการสำหรับผู้สูงวัย
DLTV ๑๓	ช่อง ๑๙๘	รายการของการอาชีพวังไกลกังวล และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล	
DLTV ๑๔	ช่อง ๑๙๙	รายการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	
DLTV ๑๕	ช่อง ๒๐๐	รายการพัฒนาวิชาชีพครู	

*หมายเหตุ : รายการสอนออกอากาศในเวลาเรียนระดับชั้นปฐมวัย ช่วงเวลา ๐๘.๓๐ น.-๑๑.๓๐ น.

การติดต่อรับข้อมูลข่าวสาร

๑. มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
เลขที่ ๒๑๔ ถนนนครสวรรค์ แขวงวัดโสมนัส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร
โทร ๐๒ ๒๘๒ ๖๗๓๔
โทรสาร ๐๒ ๒๘๒ ๖๗๓๕
๒. สถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ซอยหัวหิน ๓๕ ถนนเพชรเกษม ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๗๗๑๑๐
โทร ๐๓๒ ๕๑๕๔๕๗ - ๘
โทรสาร ๐๓๒ ๕๑๕๕๕๑
web@dltv.ac.th (ติดต่อเรื่องเว็บไซต์)
dltv@dltv.ac.th (ติดต่อเรื่องทั่วไป)
๓. โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์
อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๗๗๑๑๐
โทร ๐๓๒ ๕๒๒ ๓๔๗ , ๐๓๒ ๕๒๐ ๔๗๘ โทรสาร ๐๓๒ ๕๒๐ ๔๗๘

Facebook : โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์

Website : <http://www.kkws.ac.th>

๔. ช่องทางการติดตามข่าวสาร

Facebook : มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์ DLTV

Website : <http://www.dltv.ac.th>

ตอนที่ ๑
วิชาสังคมศึกษา

คำชี้แจง

รายวิชาสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

๑. แนวคิดหลัก

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กำหนดสาระการเรียนรู้ จำนวน ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยนำความรู้ด้านเนื้อหาวิชามาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการฝึกทักษะให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๕ ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๕ ประการ

๑) ความสามารถในการสื่อสารเป็นความสามารถในการรับสารและสื่อสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา
๒) ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเอง สังคมได้อย่างเหมาะสม

๓) ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม

๔) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการเข้าใจและเคารพตนเอง สามารถนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

๕) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยี การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ถูกต้องเหมาะสม มีคุณธรรมด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเอง สังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ดังนี้

- ๑) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
- ๒) ซื่อสัตย์ สุจริต
- ๓) มีวินัย
- ๔) ใฝ่เรียนรู้
- ๕) อยู่อย่างพอเพียง
- ๖) มุ่งมั่นในการทำงาน
- ๗) รักความเป็นไทย
- ๘) มีจิตสาธารณะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม เป็นวิชาที่ประกอบด้วยหลายแขนงสาระ ทำให้มีลักษณะเป็นสหวิทยาการ เป็นการนำวิชาต่าง ๆ ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์เข้าด้วยกัน ได้แก่ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ประกอบด้วย ๒ รายวิชา คือ วิชาสังคมศึกษาและวิชาประวัติศาสตร์

วิชาสังคมศึกษากำหนดสาระต่าง ๆ ดังนี้ ๑) ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ๒) หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ๓) เศรษฐศาสตร์ ๔) ภูมิศาสตร์ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ การดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอิทธิพลของสภาพแวดล้อม ที่มีผลต่อการดำรงชีวิต การอยู่ร่วมกันในสังคม การเปลี่ยนแปลงตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น ปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เป็นพลเมืองที่รับผิดชอบ มีความสามารถทางสังคม มีความรู้ มีทักษะ และมีคุณธรรม มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และเพื่อเกิดค่านิยมที่เหมาะสม มุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดความเจริญงอกงามด้านความรู้ โดยการให้ความรู้แก่ผู้เรียนด้านเนื้อหาสาระ ความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญในสาขาต่าง ๆ สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นกำลังของชาติ เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

หลักการออกแบบกิจกรรมมีการบูรณาการด้านคุณลักษณะ ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงคุณลักษณะที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีทักษะการพัฒนา ค่านิยมและเจตคติที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมหลังการเรียนรู้ สอดคล้องตามเป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้ มีเจตคติที่ดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และมีจิตอาสา ครูผู้สอนควรปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียนทุกแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และเป็นคนดีของสังคม

๒. กระบวนการจัดการเรียนรู้

แนวคิดสำคัญของการจัดการศึกษา ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดและลงมือปฏิบัติด้วยกระบวนการที่หลากหลาย เพื่อเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ การประเมินการเรียนรู้จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน เพราะสามารถทำให้ผู้สอนประเมินระดับพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ให้ความสำคัญของการบูรณาการความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสมของระดับการศึกษา ได้ระบุให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้

๑) สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๑) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(๒) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

(๓) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้คิดเป็นทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(๔) จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(๕) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียน การสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

(๖) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

๒) การจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้

(๑) จัดสภาพแวดล้อม ห้องเรียน หรือภายนอกห้องเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ สะอาด มีความเป็นระเบียบ ตกแต่งห้องเรียนให้น่าอยู่ มีมุมต่าง ๆ ในห้องเรียน มีที่เก็บวัสดุอุปกรณ์ และง่ายต่อการนำมาใช้ มีป้ายนิเทศให้ความรู้ ภายนอกห้องเรียนจัดบรรยากาศให้เป็นธรรมชาติ น่าอยู่ ร่มรื่นและเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย

(๒) จัดสภาพแวดล้อมหรือห้องให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติการ

(๓) จัดสื่อ อุปกรณ์ที่เกี่ยวกับการเรียนรู้เพียงพอ เหมาะสม

(๔) จัดหาเครื่องมือแสวงหาความรู้ หรือช่องทางเสนอข่าวสารต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยปัจจุบันอยู่เสมอ

๓) ครูผู้สอน

การจัดการเรียนรู้ตามแนวดังกล่าว จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนการสอนทั้งของผู้เรียนและผู้สอน กล่าวคือลดบทบาทของครูผู้สอน จากการเป็นผู้บอกเล่า บรรยาย สาธิต เป็นการวางแผนจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ กิจกรรมต่าง ๆ จะต้องเน้นที่บทบาทของผู้เรียนตั้งแต่เริ่ม คือ ร่วมวางแผน การเรียน การวัดผล ประเมินผล และต้องคำนึงว่ากิจกรรมการเรียนนั้น เน้นการพัฒนากระบวนการคิด วางแผน ลงมือปฏิบัติศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล ด้วยวิธีการต่าง ๆ จากแหล่งเรียนรู้หลากหลาย ตรวจสอบ วิเคราะห์ การแก้ปัญหา การมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การสร้างคำอธิบายเกี่ยวกับข้อมูลที่สืบค้นได้ เพื่อนำไปสู่คำตอบของปัญหาหรือคำถามต่าง ๆ และสร้างองค์ความรู้ ทั้งนี้กิจกรรมการเรียนรู้เหล่านี้ต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

หลักการจัดกระบวนการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา มุ่งพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ การดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมและการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข ตลอดจนสามารถนำเอาความรู้ ความเข้าใจนั้นไปปรับใช้ให้เข้ากับสภาพสังคมที่แปรเปลี่ยนได้อย่างเหมาะสม สมดุล และยั่งยืน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้มีทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะทางสังคม ทักษะการคิด ทักษะการตัดสินใจ และทักษะการแก้ปัญหา ที่ใช้ในการดำเนินชีวิตของผู้เรียน ให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ในการสร้างพลเมืองดีของประเทศ อันเป็นรากฐานของพลโลกต่อไป ดังนั้น การจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาจึงต้องใช้วิธีการเรียนรู้ที่จะช่วยสร้างเสริมเติมเต็มประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ใช้สติปัญญา ความรู้ ความคิด ความสามารถ ทักษะ ค่านิยม และเจตคติที่ดี ตลอดจนต้องจัดให้เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมจัดการเรียนรู้ของตนเอง พัฒนาและขยายความคิดของตนเองจากความรู้ที่เรียน

กระบวนการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา

๑. การพัฒนาทักษะทางปัญญา เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนมีทักษะด้านความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของวิชา อันประกอบด้วยเครื่องมือช่วยคิด กระบวนการคิด เช่น การคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดแก้ปัญหาและคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนความรู้ที่ได้จากการบูรณาการที่เชื่อมโยงเป็นสาระเรื่องราวต่าง ๆ จากสภาพแวดล้อม

๒. การพัฒนาทักษะทางสังคม เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนมีทักษะที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อสร้างผู้เรียนให้มีทักษะชีวิตพื้นฐาน เช่น ทักษะการรู้จักตนเอง ทักษะการคิด การตัดสินใจและการแก้ปัญหา ทักษะการแสวงหาข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ทักษะการปรับตัว ทักษะการสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ ทักษะการวางแผนและการจัดการ และทักษะการทำงานเป็นทีม

๓. การพัฒนาเจตพิสัยและคุณลักษณะ เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนมีทักษะการพัฒนา ค่านิยมและเจตคติที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม เช่น ความขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน โดยยึดหลักธรรมมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของผู้เรียน

การออกแบบและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาสังคมจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติเพื่อใช้ในการปลูกฝังและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดหรือมีวิธีการคิด ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายอันเป็นพื้นฐานของการเสริมสร้างความรู้ ความคิด ประสพการณ์ และปลูกฝังเจตคติที่ดีในสังคมอย่างมีคุณภาพ

เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทักษะศึกษานอกสถานที่ การเรียนรู้จากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน งานวิเคราะห์จากการศึกษาภาคสนาม วิเคราะห์แหล่งข้อมูล การสอนให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยอิสระจากศูนย์การเรียนรู้และการเรียนรู้ตามความสนใจ การสอนวิชาสังคมไม่ควรจำเจอยู่ในห้องเรียนอย่างเดียว

การเรียนรู้โดยผู้เรียนลงมือปฏิบัติ ได้แก่ เกม การศึกษาสถานการณ์จำลอง กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ โครงการ การทดลอง ศิลปสร้างสรรค์การสอน การเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการกลุ่ม ประกอบด้วย การอภิปรายกลุ่มย่อย การแก้ปัญหากลุ่ม สืบค้นความรู้ กลุ่มสัมพันธ์ การเรียนรู้แบบร่วมมือ การอภิปราย

การเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด ได้แก่ การแก้สถานการณ์ การถามตอบ การสืบสวน ความคิดรวบยอด การพัฒนากระบวนการคิด การใช้ทักษะกระบวนการ การสอนโดยใช้วิธีการตั้งคำถามผู้เรียน การเรียนการสอนเน้นความจำ การเรียนการสอนโดยใช้ผังกราฟิก (Graphic Organizers) การเรียนการสอนกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การสอนกระบวนการคิด ๑๐ มิติ การคิดเปรียบเทียบ การคิดสังเคราะห์ การคิดประยุกต์ การคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ การคิดกลยุทธ์ การคิดบูรณาการ การคิดมโนทัศน์ การคิดอนาคต การคิดวิพากษ์

การเรียนรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยี ได้แก่ โปรแกรมสำเร็จรูป ชุดการสอน ชุดการสอนรายบุคคล ชุดการสอนสำหรับการเรียนเป็นกลุ่มย่อย ชุดการสอนประกอบคำบรรยายของครู คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และการนำเสนอโดยวีดิทัศน์

นอกจากนั้น ครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยความหมาย โดยการร่วมมือระหว่างครูกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ครูต้องลดบทบาทในการสอนโดยเป็นผู้ชี้แนะ กระตุ้นให้ผู้เรียนกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ และปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น และอย่างหลากหลาย ดังนี้

๑) ควรให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดเวลาด้วยการกระตุ้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติและอภิปรายผล เช่น แบ่งกลุ่มให้อภิปราย แสดงบทบาทสมมติ จัดนิทรรศการด้วยตนเอง โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ของการสอน เช่น การนำเข้าสู่บทเรียน การใช้คำถาม การเสริมพลังมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ที่จะทำให้การเรียนการสอนน่าสนใจและมีชีวิตชีวา

๒) ครูควรมีการวางแผนการใช้คำถามอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อจะนำนักเรียนเข้าสู่บทเรียนและลงข้อสรุปได้โดยที่ไม่ใช้เวลาบานเกินไป ครูควรเลือกใช้คำถามที่มีความยากง่ายพอเหมาะกับความสามารถของนักเรียน

๓) เมื่อนักเรียนถาม อย่าบอกคำตอบทันที ควรให้คำแนะนำที่จะช่วยให้นักเรียนหาคำตอบได้เอง ครูควรให้ความสนใจต่อคำถามของนักเรียนทุก ๆ คน แม้ว่าคำถามนั้นอาจจะไม่เกี่ยวกับเรื่องที่กำลังเรียนอยู่ก็ตาม ครูควรชี้แจงให้ทราบและเบนความสนใจของนักเรียนกลับมาสู่เรื่องที่กำลังอภิปรายอยู่ สำหรับปัญหาที่นักเรียนถามมานั้น ครูจะได้หยิบยกมาอภิปรายในภายหลัง

๔) การสำรวจตรวจสอบซ้ำ เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ดังนั้น ในการจัดการเรียนรู้ ครูควรย้าให้นักเรียนได้สำรวจตรวจสอบซ้ำเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่ถูกต้องและเชื่อถือได้

ครูควรเลือกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงหรือกำลังเกิดขึ้นกับสังคมมาเป็นตัวอย่างในการสอนวิชาสังคม นักเรียนจะได้เข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงเหตุการณ์ของคนทั่วไปมาเกริ่นนำเพื่อโยงสัมพันธ์กับเรื่องที่สอน หรือนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาอภิปราย ร่วมกันกำหนดหัวข้อให้ครอบคลุมเรื่องที่สอน นักเรียนได้ปฏิบัติจริง หรือสร้างสถานการณ์จำลองให้ทดลองปฏิบัติ

๓. สื่อการจัดการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

สื่อการจัดการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนได้รับความรู้ ทักษะกระบวนการได้ง่ายในระยะเวลาสั้นและช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดอย่างถูกต้องและรวดเร็ว สื่อที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้ มีดังนี้

- ๑) ใบความรู้ ใบงาน แผนภาพนำเสนอข้อมูล
- ๒) บัตรภาพ
- ๓) เกม/เพลง/นิทาน
- ๔) คลิป/วีดิทัศน์/ภาพข่าวสถานการณ์ปัจจุบัน
- ๕) สถานการณ์สมมติ
- ๖) สื่อบุคคล

แหล่งเรียนรู้ เป็นเครื่องมือสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ที่ทุกคนต้องใฝ่รู้ตลอดชีวิต ดังนี้

- ๑) แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน
- ๒) แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน ได้แก่ ชุมชน ท้องถิ่น พิพิธภัณฑ์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดแห่งชาติ

ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญและเป็นหัวใจสำคัญของผู้เรียนในการศึกษา ค้นคว้า โรงเรียนควรจัดห้องสมุดกลาง ห้องสมุดหมวดวิชา มุมหนังสือในห้องเรียน ห้องสมุดเคลื่อนที่ รถเคลื่อนที่ ห้องสมุดประชาชนล้วนเป็นแหล่งเรียนรู้จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

๓) แหล่งเรียนรู้ออนไลน์

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยต่าง ๆ
- กระทรวงวัฒนธรรม

ฯลฯ

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์สำคัญของการประเมินการเรียนรู้คือการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สอนหรือหลักสูตรวางไว้ ปัญหาที่พบในปัจจุบันก็คือ ผู้บริหาร ผู้สอน ตลอดจนผู้ปกครองเป็นจำนวนมากยังให้ความสำคัญการเรียนรู้แบบท่องจำเพื่อสอบ หรือการเรียนรู้เพื่อแข่งขัน ซึ่งถือเป็นการเรียนรู้แบบผิวเผินมากกว่า การประเมินการเรียนรู้ระหว่างเรียน การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองซึ่งผลลัพธ์ของการเรียนรู้จะยั่งยืนกว่า (กุศลสิน มุสิกกุล, ๒๕๕๕; ขจรศักดิ์, เพ็ญจันทร์ และวรรณทิพา รอดแรงคำ, ๒๕๔๘)

ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนนั้นจำเป็นต้องมีการประเมินการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เริ่มต้นระหว่างและสิ้นสุดกระบวนการเรียนรู้ โดยใช้การประเมินในรูปแบบที่หลากหลายสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้รูปแบบการประเมินการเรียนรู้ ได้แก่ การประเมินการเรียนรู้ระหว่างเรียน (Formative Assessment) การประเมินการเรียนรู้สรุปรวม (Summative Assessment) และการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ในการประเมิน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการประเมินตามสภาพจริงนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องสะท้อนการประเมิน ให้ผู้เรียนรับทราบเพื่อปรับปรุงและพัฒนาตนเอง และผู้สอนต้องนำผลการประเมินมาพิจารณาเพื่อทบทวนและปรับแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถดำเนินการแก้ไข ช่วยเหลือ หรือหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตามแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้หรือเป้าหมายของตัวชี้วัดต่าง ๆ (กุศลสิน มุสิกกุล, ๒๕๕๕)

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐาน ๒ ประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อการตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินการเรียนรู้ในทุกระดับ (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๒)

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้ ให้ความสำคัญของการประเมินพฤติกรรมปฏิบัติ ดังนี้

๑) วิธีการประเมิน

(๑) การวัดและประเมินก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบความพร้อม และความรู้เดิมของผู้เรียน (ผสมผสานในกิจกรรมการเรียนรู้ชั้นนำ)

(๒) การวัดและประเมินระหว่างเรียน ได้แก่ ด้านความรู้ ทักษะการปฏิบัติ และคุณลักษณะโดยวิธีการสังเกตพฤติกรรม ถามตอบพร้อมแสดงเหตุผล ตรวจชิ้นงาน การนำเสนอ (ผสมผสานในกิจกรรมการเรียนรู้ชั้นสอน) จุดมุ่งหมายของการประเมินระหว่างเรียน มีดังนี้

(๒.๑) เพื่อค้นหาและวินิจฉัยว่าผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหา มีทักษะความชำนาญ รวมถึงมีเจตคติทางการเรียนรู้หรือไม่และในระดับใด เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้สอนสามารถวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ

(๒.๒) เพื่อใช้เป็นข้อมูลป้อนกลับให้กับผู้เรียนว่ามีผลการเรียนรู้อย่างไร

(๒.๓) เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสรุปผลการเรียนรู้และเปรียบเทียบระดับพัฒนาการด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน

(๓) การวัดและประเมินหลังเรียน เพื่อตรวจสอบความสำเร็จตามจุดประสงค์รายแผน เป็นการพัฒนาในจุดที่ผู้เรียนอาจจะเข้าใจคลาดเคลื่อนหรือปฏิบัติไม่ถูกต้อง (ผสมผสานในกิจกรรมชั้นสรุป) และเพื่อตัดสินผลการจัดการเรียนรู้ เป็นการประเมินหลังจากผู้เรียนได้เรียนไปแล้ว ผลจากการประเมินประเภทนี้ใช้ประกอบการตัดสินผลการจัดการเรียนการสอน หรือตัดสินใจว่าผู้เรียนคนใดควรจะได้รับระดับคะแนนใด

(๔) ประเมินรวบยอดเมื่อสิ้นสุดหน่วยการเรียนรู้ ดำเนินการ ดังนี้

การประเมินโดยครูผู้สอน เพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียนว่าบรรลุเป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้ ตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด สมรรถนะ คุณลักษณะ และเจตคติ หรือไม่ เช่น การทำโครงการ การนำความรู้ไปใช้ เพื่อพัฒนาสังคมในรูปแบบต่าง ๆ

การประเมินโดยผู้เรียนแต่ละคน โดยการทำแบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log) ควรให้ผู้เรียนได้ประเมินการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อเปิดโอกาสได้สะท้อนคิดสิ่งที่เรียนรู้ทั้งที่ทำได้ดีและยังต้องพัฒนา (ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้ คุณภาพผนวก ค) ควรให้ผู้เรียนได้ประเมินการเรียนรู้ย่อยหลังจบการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ และประเมินการเรียนรู้รวมในช่วงกลางภาคเรียนและปลายภาคเรียน โดยครูสามารถเลือกใช้ชุดคำถามและจำนวนข้อให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน ช่วงเวลาและธรรมชาติของแต่ละวิชา ทั้งนี้ในครั้งแรกครูควรทำร่วมกับนักเรียนเพื่อแนะนำวิธีการเขียนแบบสะท้อนคิด และควรอ่านสิ่งที่นักเรียนบันทึกพร้อมให้ข้อมูลย้อนกลับ เสนอแนะในเชิงบวกและสร้างสรรค์ รวมทั้งใช้ประโยชน์จากข้อมูลในแบบบันทึกเพื่อพัฒนาการสอนของตนเองและช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลต่อไป

๒) ผู้ประเมิน ได้แก่ เพื่อนประเมินเพื่อน ครูประเมินผู้เรียน ผู้เรียนประเมินตนเอง และผู้ปกครองร่วมประเมิน

๕. คำแนะนำบทบาทครูปลายทางในการจัดการเรียนรู้

ครูปลายทางควรมีบทบาทการสอนคู่ขนานกับครูต้นทางในการกำกับดูแลช่วยเหลือนักเรียนในทุกขั้นตอนการสอน ดังนี้

๑) ชั้นเตรียมตัวก่อนสอน

(๑) ศึกษาทำความเข้าใจคำชี้แจงและทำความเข้าใจเชื่อมโยง ทั้งเป้าหมาย กิจกรรมและการวัดผลและประเมินผลระหว่างหน่วยการเรียนรู้กับแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

(๒) ศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม จากแหล่งเรียนรู้ หน่วยงาน องค์กรที่ให้ความรู้ที่เชื่อถือได้ รวมทั้งเทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนอย่างรอบด้าน

(๓) ปรับ/ประยุกต์หรือเพิ่มเป้าหมายทั้งเนื้อหา ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะที่เป็นจุดเน้น และที่เป็นปัจจุบันตามบริบทของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน รวมถึงการวัดประเมินทักษะกระบวนการเรียนรู้ตามศักยภาพของผู้เรียน และตามสภาพจริง

(๔) ศึกษาคลิปบทเรียนที่มีการอัปเดตล่วงหน้าเพื่อทำความเข้าใจการจัดกิจกรรม PowerPoint และสื่อต่าง ๆ ที่ครูใช้ประกอบการสอน โดยเฉพาะแนวการจัดกิจกรรมในขั้นตอนช่วงการปฏิบัติ ทั้งด้านวิธีการสื่อที่ใช้ และช่วงเวลาของการทำแต่ละกิจกรรมเพื่อนำมาวิเคราะห์และหาแนวทางเตรียมนักเรียน/ช่วยเหลือส่งเสริม/อำนวยความสะดวกนักเรียนตามบริบทของห้องเรียนของตนให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเต็มตามศักยภาพ

(๕) เตรียมใบงาน (ที่คัดเลือกสำหรับมอบหมายให้นักเรียนได้ทำตามเห็นควรและเหมาะสม) รวมทั้งการเตรียมอุปกรณ์ตามระบุในแผนฯ และ/หรือที่ปรากฏในคลิป (ในกรณีมีการปรับเปลี่ยนเพิ่มเติม)

(๖) ติดตามข้อมูลรายละเอียดการจัดกิจกรรมในช่วงการปฏิบัติตามกำหนดการสอน ที่มีรายละเอียดของสื่อการสอน ใบงาน ใบความรู้ บนเว็บไซต์ www.dltv.ac.th

๒) ขั้นการจัดการเรียนรู้

(๑) สร้างการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการทำกิจกรรม เช่น กระตุ้นให้นักเรียนคิด ตอบคำถามของครูต้นทาง ฟังเฉยและช่วยเสริม/อธิบาย/ในสิ่งที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ ชมเชย/ให้กำลังใจหากนักเรียนทำได้ดี

(๒) ให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่ตามไม่ทัน เช่น อธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) กำกับดูแลให้มีวินัยในการเรียน เช่น ไม่เล่นหรือพูดคุยกัน ปฏิบัติตามคำสั่งในการทำกิจกรรม ฯลฯ

(๔) อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ เช่น จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้/อุปกรณ์

(๕) สังเกตพฤติกรรมนักเรียน เช่น คุณลักษณะผู้เรียน สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้/การปฏิบัติงาน ความรู้ในบทเรียน และบันทึกข้อมูลตามแนวทางประเมินที่แนะนำไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนานักเรียนและให้ความช่วยเหลือนักเรียนทั้งชั้น/กลุ่ม/รายบุคคลตามกรณี

๓) ขั้นการปฏิบัติ

(๑) ทบทวนขั้นตอนการทำกิจกรรมตามที่ครูต้นทางแนะนำ และตามข้อแนะนำการปฏิบัติที่ระบุใน PowerPoint ตรวจสอบความเข้าใจ และเตรียมนักเรียนก่อนทำกิจกรรม (การแบ่งกลุ่ม ฯลฯ)

(๒) กำกับให้การทำกิจกรรมเป็นไปตามลำดับเวลาตามแนวทางที่ระบุบน PowerPoint

(๓) ให้ความช่วยเหลือนักเรียนในระหว่างการทำกิจกรรม

(๔) เตรียมพร้อมนักเรียนสำหรับกิจกรรมในขั้นตอนสรุปการเรียนรู้ (ถ้ามี) เช่น การสรุปผลปฏิบัติงานเพื่อเทียบเคียงกับผลงานที่นักเรียนต้นทางจะนำเสนอ เป็นต้น

๔) ขั้นสรุป

(๑) กำกับนักเรียนให้มีส่วนร่วมในการเฉลยใบงาน/สรุปผลการทำกิจกรรม ฯลฯ

(๒) ทบทวนประเด็นสำคัญที่มีการสรุปท้ายชั่วโมง และงาน/ใบงานที่ครูต้นทางมอบหมายให้ทำเป็นการบ้าน/หรือใบงานที่ครูปลายทางได้เลือกมาใช้กับชั้นเรียนของตน

(๓) จัดให้นักเรียนได้ทำแบบประเมินตามระบุในหัวข้อ *การวัดและประเมินผลการเรียนรู้* (เฉพาะหลังจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้และครึ่ง/ปลายภาคเรียน)

๕) การบันทึกผลหลังสอน

(๑) บันทึกการจัดการเรียนรู้ของตนเอง โดยใช้ข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนระหว่างเรียน และแบบประเมินตนเอง บันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อวิเคราะห์เทคนิคหรือวิธีการใด ที่ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม มีความรู้ มีทักษะ และคุณลักษณะตามจุดประสงค์

(๒) บันทึกสาเหตุของความสำเร็จ อุปสรรค และ/หรือข้อจำกัดที่เกิดขึ้น เช่น เทคนิค หรือวิธีการใด การบริหารจัดการชั้นเรียน การจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมอย่างไร ฯลฯ ที่ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม มีความรู้ มีทักษะ และคุณลักษณะตามจุดประสงค์ โดยใช้คำถามที่ให้ไว้ใน “แนวคำถามบันทึกผลหลังการสอนสำหรับครู” (ดูภาคผนวก ค) เป็นแนวทางในการย้อนคิด ไตร่ตรองสิ่งที่เกิดขึ้นและนำไปบันทึกผลหลังสอนของชั่วโมงนั้น ๆ

(๓) วิเคราะห์และสรุปผลจากข้อมูลตามปัญหา/ความสำเร็จที่เกิดขึ้น และเสนอแนวทางการปรับปรุง เพื่อนำมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และช่วยเหลือ/ส่งเสริมนักเรียนในการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป รวมทั้งนำไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อพัฒนาเป็นงานวิจัยในชั้นเรียนต่อไป

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

รหัสวิชา ส๑๖๑๐๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

รายวิชาสังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

เวลา ๑๒๐ ชั่วโมง

ศึกษาความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและหลักในการพัฒนาชาติไทย พุทธประวัติตั้งแต่เสด็จกรุงกบิลพัสดุ์จนถึงพุทธกิจสำคัญหรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือ แบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก ศาสนิกชนตัวอย่าง องค์กรประกอบและความสำคัญของพระไตรปิฎกหรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ การแสดงความเคารพพระรัตนตรัยและปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ การสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนาหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด หลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือเพื่อการพัฒนาตนเองและสิ่งแวดล้อม จัดพิธีกรรมตามศาสนาที่ตนนับถืออย่างเรียบง่าย มีประโยชน์ในศาสนพิธีพิธีกรรมและวันสำคัญทางศาสนาที่กำหนด และประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีสถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพและหน้าที่ในฐานะพลเมืองดีวิธีการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก วัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตในสังคมไทยในการอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนโครงสร้างอำนาจ หน้าที่และความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น บทบาทหน้าที่และวิธีการเข้าดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น ประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการแนวคิดของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการทำกิจกรรมต่างๆ ในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน หลักการสำคัญและประโยชน์ของสหกรณ์บทบาทหน้าที่เบื้องต้นของธนาคาร ผลดีผลเสียของการกู้ยืม ตำแหน่ง (พิกัดภูมิศาสตร์ละติจูด ลองจิจูด)ระยะ ทิศทางของภูมิภาคของตนเองลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญในภูมิภาคของตนเองในแผนที่ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับลักษณะทางสังคมในภูมิภาคของตนเอง สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อลักษณะการตั้งถิ่นฐานและย้ายถิ่นของประชากรในภูมิภาคอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดวิถีชีวิตและการสร้างสรรค์วัฒนธรรมในภูมิภาค ผลจากการรักษาและการทำลายสภาพแวดล้อมและการรักษาสภาพแวดล้อมในภูมิภาค

โดยใช้กระบวนการสืบสอบทางสังคม การฝึกด้านทักษะกระบวนการคิดการแก้ปัญหาการเรียนรู้การจัดการและการปฏิบัติการสืบค้น กระบวนการกลุ่ม การอภิปราย บทบาทสมมุติ

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความคิดเรียนรู้อย่างมีความสุขและเห็นคุณค่าของการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต

ตัวชี้วัด

ส ๑.๑ ป. ๖/๑, ป. ๖/๒, ป. ๖/๓, ป. ๖/๔, ป. ๖/๕, ป. ๖/๖, ป. ๖/๗, ป. ๖/๘, ป. ๖/๙

ส ๑.๒ ป. ๖/๑, ป. ๖/๒, ป. ๖/๓, ป. ๖/๔

ส ๒.๑ ป. ๖/๑, ป. ๖/๒, ป. ๖/๓, ป. ๖/๔, ป. ๖/๕

ส ๒.๒ ป. ๖/๑, ป. ๖/๒, ป. ๖/๓

ส ๓.๑ ป. ๖/๑, ป. ๖/๒, ป. ๖/๓

ส ๓.๒ ป. ๖/๑, ป. ๖/๒

ส ๕.๑ ป. ๖/๑, ป. ๖/๒

ส ๕.๒ ป. ๖/๑, ป. ๖/๒, ป. ๖/๓

รวมทั้งหมด ๓๑ ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

รหัสวิชา ส๑๖๑๐๑

รายวิชาสังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

- ป.๖/๑ วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ หรือความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ
- ป.๖/๒ สรุปรูปพุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขารจนถึงสังเวชนียสถาน หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
- ป.๖/๓ เห็นคุณค่าและประพจน์ตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวกชาดก/ เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด
- ป.๖/๔ วิเคราะห์ความสำคัญและเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
- ป.๖/๕ ชื่นชมการทำความดีของบุคคลในประเทศตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต
- ป.๖/๖ เห็นคุณค่าและสวดมนต์แผ่เมตตา และบริหารจัดการเจริญปัญญา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด
- ป.๖/๗ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือเพื่อแก้ปัญหาอบายมุขและ สิ่งเสพติด
- ป.๖/๘ อธิบายหลักธรรมสำคัญของศาสนาอื่นๆ โดยสังเขป
- ป.๖/๙ อธิบายลักษณะสำคัญของศาสนพิธีพิธีกรรมของศาสนาอื่นๆ และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม เมื่อต้องเข้าร่วมพิธี

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด

- ป.๖/๑ อธิบายความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่างๆในศาสนสถาน และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม
- ป.๖/๒ มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดี ตามที่กำหนด
- ป.๖/๓ อธิบายประโยชน์ของการเข้าร่วมใน ศาสนพิธี พิธีกรรม และกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนด และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง
- ป.๖/๔ แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ป.๖/๑ สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย ด้วยแผนที่รูปถ่ายทางอากาศและภาพจากดาวเทียม

ป.๖/๒ อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับภัยพิบัติในประเทศไทยเพื่อเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด

ป.๖/๑ วิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในประเทศไทย

ป.๖/๒ วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของประเทศไทยในอดีตกับปัจจุบัน และผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง

ป.๖/๓ นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการรักษาและทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และเสนอแนวทางในการจัดการที่ยั่งยืนในประเทศไทย

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา ส๑๖๑๐๑

รายวิชา สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ภาคเรียนที่ ๒

รวมเวลา ๖๐ ชั่วโมง

จำนวน ๑.๕ หน่วยกิต

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๖	พุทธประวัติและสาวก	มาตรฐาน ส ๑.๑ ป.๖/๑ ป.๖/๒ ป.๖/๓ ป.๖/๕	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	พระพุทธศาสนาเป็นหลักในการพัฒนาชาติไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากคนไทยจำนวนมากนับถือพระพุทธศาสนา ก่อให้เกิดรากฐานเอกลักษณ์ และเป็นศูนย์รวมจิตใจของผู้คน การศึกษาเกี่ยวกับพุทธประวัติ พุทธสาวก ชาดก และพุทธศาสนิกชนตัวอย่าง ทำให้ได้ความรู้ ข้อคิด และแนวทางการปฏิบัติตนที่ดีงาม อันเป็นการพัฒนาตนเอง และเสริมสร้างศรัทธาต่อพระพุทธศาสนา	๑. พระพุทธศาสนากับสังคมไทย ๒. ร้อยเรียงพุทธประวัติ ๓. พุทธประวัติและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ๔. พุทธสาวกและพุทธศาสนิกชนตัวอย่าง ๕. ชาดก ๖. My first book	๑๔	๑๐
	แผนที่ ๑ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา	มาตรฐาน ส ๑.๑ ป.๖/๑	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑)	พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานของสังคมและวัฒนธรรมไทย เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชาติ และเป็นหลักสำคัญในการพัฒนาชาติไทยมาอย่างยาวนานตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน	- ความสำคัญของพระพุทธศาสนา - ความสำคัญของศาสนาพุทธในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ	๑	
	แผนที่ ๒ เรื่อง ร้อยเรียงพุทธประวัติ	มาตรฐาน ส ๑.๑ ป.๖/๒	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑)	การศึกษาเรื่องราวพุทธประวัติ ทำให้ได้ข้อคิด คุณธรรม แบบอย่างการปฏิบัติตน และวิธีการแก้ปัญหาที่สามารถนำไปเป็นแนวทางการประพฤติปฏิบัติตนในชีวิตได้	- พุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขารจนถึงปรินิพพาน	๑	

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
	แผนที่ที่ ๓ เรื่อง พุทธประวัติกับ วันสำคัญทาง พระพุทธศาสนา	มาตรฐาน ส ๑.๑ ป.๖/๒	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑)	เรื่องราวเหตุการณ์พุทธประวัติตั้งแต่ ตอนประสูติ จนถึงปรินิพพาน มีเหตุการณ์ต่างๆเกิดขึ้นมากมาย และ เหตุการณ์เหล่านั้น ก่อให้เกิดเป็นวันสำคัญ ทางพระพุทธศาสนา ซึ่งการเข้าร่วม กิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา ทำให้เกิด การพัฒนาตนเองทั้งกาย วาจา ใจ และ เป็นการสืบทอดการปฏิบัติที่ดีงามในสังคม	- พุทธประวัติ - วันสำคัญทาง พระพุทธศาสนา	๑	
	แผนที่ที่ ๔ เรื่อง พุทธสาวกและ พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง	มาตรฐาน ส ๑.๑ ป.๖/๓	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑)	พุทธสาวกเป็นผู้ปฏิบัติตนดีงาม ควรค่า ต่อการเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต ของผู้อื่น เรื่องราวของพุทธสาวกและ พุทธศาสนิกชนตัวอย่างสามารถให้ข้อคิด และแนวทางการปฏิบัติตนที่เป็นประโยชน์ ต่อการดำเนินชีวิตของผู้อื่น	- พระราชา - พ่อขุนรามคำแหง	๑	
	แผนที่ที่ ๕ เรื่อง ชาดก	มาตรฐาน ส ๑.๑ ป.๖/๓	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	ชาดกเป็นเรื่องราวที่เล่าถึงอดีตชาติของ พระพุทธเจ้า เป็นการบำเพ็ญบารมีเพื่อการ ตรัสรู้ในชาติสุดท้าย การศึกษาชาดกทำให้ เราได้ข้อคิดที่จะนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน เช่น ที่ฆิติโกสลชาดก ทำให้เราได้ข้อคิดที่ ไม่ควรอาฆาต พยาบาท สัพพทฐิชาดก ทำให้เราได้ข้อคิด ว่า ความโลภทำให้เสื่อมจากลาภยศ และ ประสพกับความพินาศ	- ที่ฆิติโกสลชาดก - สัพพทฐิชาดก	๑	

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
	แผนที่ ๖ เรื่อง เจ้าฟ้านักอ่าน	มาตรฐาน ส ๑.๑ ป.๖/๕	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพื้นความรู้ทาง วิชาการด้านอักษรศาสตร์มาตั้งแต่ทรงพระ เยาว์ พระองค์ทรงพระปรีชาสามารถ หลากหลายด้าน ทรงสนพระทัยศึกษาหา ความรู้หลากหลายด้าน โดยมีพื้นฐานมา จากพระนิสสัยส่วนพระองค์ที่โปรดการอ่าน หนังสือเป็นชีวิตจิตใจ ทรงรอบรู้ในศิลป วิทยาการมากมาย โดยเฉพาะในด้าน วรรณคดี ทรงรอบรู้ทั้งวรรณคดีของชาติ ไทย และวรรณคดีของชาติอื่นๆ จนได้รับ พระราชสมัญญานามว่า “เจ้าฟ้านักอ่าน”	- สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราช กุมารี	๑	
	แผนที่ ๗ เรื่อง My First Book	มาตรฐาน ส ๑.๑ ป.๖/๕	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑)	การศึกษาองค์ประกอบของหนังสือ เล่มเล็ก และจัดทำหนังสือให้มีองค์ประกอบ สำคัญครบถ้วนย่อมส่งผลดีต่อผู้อ่าน เนื่องจากจะได้รับข้อมูลที่จำเป็นครบถ้วน	- ศึกษาองค์ประกอบของ หนังสือเล่มเล็ก	๑	
	แผนที่ ๘ เรื่อง ออกแบบปก หนังสือเล่มเล็ก My First Book	มาตรฐาน ส ๑.๑ ป.๖/๕	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	การออกแบบปกหนังสือเล่มเล็ก My First Book ควรสื่อความหมายให้เห็นถึง ประเด็นสำคัญของเนื้อหาภายในหนังสือ และมีความสวยงาม น่าสนใจ เพื่อดึงดูด ความสนใจของผู้อ่าน	- เลือกหัวข้อที่นักเรียนสนใจ - ออกแบบปกหนังสือ ส่วนประกอบของปกหนังสือ ประกอบด้วย ชื่อเรื่อง ชื่อผู้ แต่ง ชื่อผู้พิมพ์ โดยเลือกขนาด ตัวอักษรลดหลั่นกันตามลำดับ	๑	

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
	แผนที่ ๙ เรื่อง ลงมือทำหนังสือ เล่มเล็ก My First Book ๑	มาตรฐาน ส ๑.๑ ป.๖/๕	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	การทำหนังสือเล่มเล็กต้องใช้กระบวนการเรียนรู้จากหลากหลายศาสตร์ วิชา นำมาสร้างสรรค์เป็นหนังสือลักษณะเป็นบันเทิงคดี สนุกสนานเพลิดเพลินมีคติสอนใจไม่มีรูปแบบตายตัว ไม่จำกัดจำนวนหน้า รูปเล่ม มีอิสระในการนำเสนอผลงาน	- ออกแบบรายละเอียดองค์ประกอบของหนังสือเล่มเล็กแต่ละหน้า (หัวข้อรายละเอียดย่อ คำนำ สารบัญ)	๑	
	แผนที่ ๑๐ เรื่อง ลงมือทำหนังสือ เล่มเล็ก My First Book ๒	มาตรฐาน ส ๑.๑ ป.๖/๕	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑)	การทำหนังสือเล่มเล็กต้องใช้กระบวนการเรียนรู้จากหลากหลายศาสตร์ วิชา นำมาสร้างสรรค์เป็นหนังสือลักษณะเป็นบันเทิงคดี สนุกสนานเพลิดเพลินมีคติสอนใจ ไม่มีรูปแบบตายตัว ไม่จำกัดจำนวนหน้า รูปเล่ม มีอิสระในการนำเสนอผลงาน	- ออกแบบรายละเอียดองค์ประกอบของหนังสือเล่มเล็กแต่ละหน้า (เนื้อเรื่อง)	๑	
	แผนที่ ๑๑ เรื่อง ลงมือทำหนังสือ เล่มเล็ก My First Book ๓	มาตรฐาน ส ๑.๑ ป.๖/๕	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑)	การทำหนังสือเล่มเล็กต้องใช้กระบวนการเรียนรู้จากหลากหลายศาสตร์ วิชา นำมาสร้างสรรค์เป็นหนังสือลักษณะเป็นบันเทิงคดี สนุกสนานเพลิดเพลินมีคติสอนใจไม่มีรูปแบบตายตัว ไม่จำกัดจำนวนหน้า รูปเล่ม มีอิสระในการนำเสนอผลงาน	- นักเรียนลงมือปฏิบัติทำหนังสือเล่มเล็ก (เนื้อเรื่อง)	๑	
	แผนที่ ๑๒ เรื่อง ลงมือทำหนังสือ เล่มเล็ก My First Book ๔	มาตรฐาน ส ๑.๑ ป.๖/๕	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	การทำหนังสือเล่มเล็กต้องใช้กระบวนการเรียนรู้จากหลากหลายศาสตร์ วิชา นำมาสร้างสรรค์เป็นหนังสือลักษณะเป็นบันเทิงคดี สนุกสนานเพลิดเพลินมีคติสอนใจไม่มีรูปแบบตายตัว ไม่จำกัดจำนวนหน้า รูปเล่ม มีอิสระในการนำเสนอผลงาน	- นักเรียนลงมือปฏิบัติทำหนังสือเล่มเล็ก (เนื้อเรื่อง บรรณานุกรม ปกหลัง)	๑	

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
	แผนที่ ๑๓ เรื่อง นำเสนอชิ้นงาน หนังสือเล่มเล็ก My First Book	มาตรฐาน ส ๑.๑ ป.๖/๕	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑)	การฝึกฝนทักษะการถ่ายทอดเนื้อหา สาระให้เกิดความเข้าใจตรงตาม จุดประสงค์ของการนำเสนอและเลือกใช้ รูปแบบ วิธีการนำเสนอที่เหมาะสม จะ ช่วยให้ถ่ายทอดข้อมูลไปสู่ผู้ฟังได้อย่างมี ประสิทธิภาพและน่าสนใจ	-นำเสนอชิ้นงานหนังสือเล่ม เล็ก My First Book	๑	
	แผนที่ ๑๔ เรื่อง สาวกตัวน้อย	มาตรฐาน ส ๑.๑ ป.๖/๓	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑)	การศึกษาเกี่ยวกับบุคคลที่เป็น แบบอย่างการปฏิบัติตนที่ดีงาม และ สามารถนำคุณธรรมของบุคคลที่เป็น แบบอย่างไปปฏิบัติในชีวิตได้ ย่อมทำให้ เกิดการพัฒนาตนเองในทางที่ดีงาม	- สาวกตัวน้อย	๑	
๗	หลักธรรมนำสุข	มาตรฐาน ส ๑.๑ ป.๖/๔ ป.๖/๗ ป.๖/๘	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	หลักธรรมคำสอนของศาสนาพุทธ ศาสนาล้วนมีความสำคัญและมีประโยชน์ ต่อการดำเนินชีวิต ผู้ที่นับถือศาสนาควร ศึกษาให้เข้าใจและนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันเพื่อให้เกิดความสุขในชีวิต	๑. พระรัตนตรัย ๒. ไตรสิกขา ๓. โอวาท ๓ ๔. พุทธศาสนาสูภาสิต ๕. หลักธรรมของศาสนาพุทธ กับการแก้ปัญหาอบายมุข และสิ่งเสพติด	๑๐	๑๐
	แผนที่ ๑ เรื่อง พระรัตนตรัย	มาตรฐาน ส ๑.๑ ป.๖/๔	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑)	พระรัตนตรัย เป็นสิ่งที่เคารพสูงสุด ในพระพุทธศาสนา พุทธศาสนิกชนทุกคน ควรปฏิบัติตนให้ถูกต้องและยึดถือ เป็นแนวปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความสุขใน การดำเนินชีวิต และเป็นการสืบทอด พระพุทธศาสนาให้คงอยู่สืบไป	- ความสำคัญของพระ รัตนตรัย	๑	

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
	แผนที่ ๒ เรื่อง ไตรสิกขา	มาตรฐาน ส ๑.๑ ป.๖/๔	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑)	ไตรสิกขาเป็นหลักธรรมในการปฏิบัติตนให้เกิดศีล สมาธิ ปัญญา เป็นสิ่งควบคุมความประพฤติทั้งกาย วาจา และใจให้ทำความดี ละเว้นความชั่ว และทำจิตใจให้บริสุทธิ์ หลักไตรสิกขา จึงเป็นหลักที่มนุษย์สามารถนำมาใช้พัฒนาตนเองทั้งด้าน กาย วาจา ใจ และใช้ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสงบสุข	- หลักไตรสิกขา	๑	
	แผนที่ ๓ เรื่อง โอวาท ๓ (ไม่ทำความชั่ว)	มาตรฐาน ส ๑.๑ ป.๖/๔	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑)	โอวาท ๓ เป็นหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าประทานไว้เป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา มีองค์ประกอบ ๓ ประการ ได้แก่ การไม่ทำความชั่ว ทำความดี และทำจิตใจให้บริสุทธิ์ พุทธศาสนิกชนที่ปฏิบัติตามแนวทางหลักธรรมโอวาท ๓ ย่อมเกิดการพัฒนาตนเองทั้งทางกาย วาจา ใจ และเกิดความสงบสุขในการดำเนินชีวิต	- หลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับ โอวาท ๓ (เบญจศีล อบายมุข ๖ อกุศลมูล)	๑	
	แผนที่ ๔ เรื่อง โอวาท ๓ (การทำความดี)	มาตรฐาน ส ๑.๑ ป.๖/๔	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑)	โอวาท ๓ เป็นหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าประทานไว้เป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา มีองค์ประกอบ ๓ ประการ ได้แก่ การไม่ทำความชั่ว ทำความดี และทำจิตใจให้บริสุทธิ์ พุทธศาสนิกชนที่ปฏิบัติตามแนวทางหลักธรรมโอวาท ๓ ย่อมเกิดการพัฒนาตนเองทั้งทางกาย วาจา ใจ และเกิดความสงบสุขในการดำเนินชีวิต	- หลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับ โอวาท ๓ (เบญจธรรม, กุศลมูล ๓, พละ ๔, คารวะ ๖)	๑	

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
	แผนที่ ๕ เรื่อง โอวาท ๓ (การทำจิตใจให้บริสุทธิ์)	มาตรฐาน ส ๑.๑ ป.๖/๔	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑)	โอวาท ๓ เป็นหลักธรรมที่พระพุทธเจ้า ประทานไว้เป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา มีองค์ประกอบ ๓ ประการ ได้แก่ การไม่ทำ ความชั่ว ทำความดี และทำจิตใจให้ บริสุทธิ์ พุทธศาสนิกชนที่ปฏิบัติตาม แนวทางหลักธรรมโอวาท ๓ ย่อมเกิด การพัฒนาตนเองทั้งทางกาย วาจา ใจ และเกิดความสงบสุขในการดำเนินชีวิต	- การทำจิตใจให้บริสุทธิ์ - มงคล ๓๘ : มีวินัย : การงานไม่มีโทษ : ไม่ประมาทในธรรม	๑	
	แผนที่ ๖ เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต	มาตรฐาน ส ๑.๑ ป.๖/๔	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑)	พุทธศาสนสุภาษิตเป็นคำสอนทาง พระพุทธศาสนาที่ให้คติสอนใจ พุทธศาสนิกชนควรนำไปปฏิบัติหรือ นำไปเป็นหลักในการดำเนินชีวิตเพื่อ การอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข	- พุทธศาสนสุภาษิต สัจเจน กิติ ปุบิโติ คนจะได้ เกียรติด้วยสัจจะ ยถาวาที ตถากาโร พุคเชนโร ทำเช่นนั้น	๑	
	แผนที่ ๗ เรื่อง การใช้หลักธรรม แก้ปัญหาอบายมุขและ สิ่งเสพติด	มาตรฐาน ส ๑.๑ ป.๖/๗	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑)	การปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา เพื่อแก้ปัญหาอบายมุขและสิ่งเสพติด เป็นการปฏิบัติตนตามหลักโอวาท ๓ เบญจศีล เบญจธรรม กุศลมูล ๓ พละ ๔ การระ ๖ และมงคล ๓๘	- หลักไตรสิกขา - โอวาท ๓	๑	
	แผนที่ ๘ เรื่อง โมบายอบายมุข (๑)	มาตรฐาน ส ๑.๑ ป.๖/๗	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑)	อบายมุข ๖ เป็นการปฏิบัติตนที่นำ ความเสื่อมมาสู่ชีวิต ผู้ที่ไม่ละเว้นจาก อบายมุข ๖ ย่อมพบปัญหา ในการดำเนิน ชีวิต	- หลักไตรสิกขา - โอวาท ๓	๑	

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
	แผนที่ ๙ เรื่อง โมบายอบายมุข (๒)	มาตรฐาน ส ๑.๑ ป.๖/๗	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑)	โอวาท ๓ เป็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่พระพุทธเจ้าประทานไว้เป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา ๓ ประการ ได้แก่ การไม่ทำความชั่วทำความดี และทำจิตใจให้บริสุทธิ์	- หลักไตรสิกขา - โอวาท ๓	๑	
	แผนที่ ๑๐ เรื่อง โมบายอบายมุข (๓)	มาตรฐาน ส ๑.๑ ป.๖/๗	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑)	โอวาท ๓ เป็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่พระพุทธเจ้าประทานไว้เป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา ๓ ประการ ได้แก่ การไม่ทำความชั่ว ทำความดี และทำจิตใจให้บริสุทธิ์	- หลักไตรสิกขา - โอวาท ๓		
	พุทธศาสนิกชน	มาตรฐาน ส ๑.๒ ป.๖/๑ ป.๖/๖ ป.๖/๙	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	ศาสนิกชนที่ดีควรปฏิบัติตนระเบียบการปฏิบัติที่สังคมกำหนดไว้เป็นทั้งการแสดงออกทางกายและทางวาจาในรูปด้านต่างๆ ตามคำสอนของศาสนาได้อย่างเหมาะสม	๑. พุทธสถาน ๒. ศาสนพิธีของศาสนาอื่นๆ ๓. การทอดผ้าป่า	๖	๕
	แผนที่ ๑ เรื่อง พุทธสถาน	มาตรฐาน ส ๑.๒ ป.๖/๑	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑)	ศาสนสถาน เป็นสิ่งที่ศาสนิกชนควรช่วยกันทำนุบำรุงให้คงอยู่คู่กับศาสนา และควรศึกษารายละเอียดให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อให้สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม	- พุทธสถาน	๑	

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
	แผนที่ ๒ เรื่อง ศาสนพิธีของ ศาสนาอื่นๆ	มาตรฐาน ส ๑.๒ ป.๖/๙	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑)	ศาสนาพิธี คือแบบแผนการปฏิบัติที่ดีงามและพึงกระทำในทางพระพุทธศาสนามีความเกี่ยวข้องกับประวัติความเป็นมาและหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา ผู้ปฏิบัติศาสนพิธีย่อมได้เกิดการพัฒนาตนเองทั้งด้านกาย วาจา และจิตใจ ตลอดจนได้สืบทอดพระพุทธศาสนาให้อยู่คู่กับสังคม	- ศาสนพิธีของศาสนาอื่นๆ	๑	
	แผนที่ ๓ เรื่อง พิธีทอดผ้าป่า	มาตรฐานส ๑.๒ ป.๖/๓	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	ศาสนาพิธี คือแบบแผนการปฏิบัติที่ดีงามและพึงกระทำในทางพระพุทธศาสนามีความเกี่ยวข้องกับประวัติความเป็นมาและหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา ผู้ปฏิบัติศาสนพิธีย่อมได้เกิดการพัฒนาตนเองทั้งด้านกาย วาจา และจิตใจ ตลอดจนได้สืบทอดพระพุทธศาสนาให้อยู่คู่กับสังคม	- พิธีทอดผ้าป่า	๑	
	แผนที่ ๔ เรื่อง เตรียมพิธีทอดผ้าป่า	มาตรฐานส ๑.๒ ป.๖/๓	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑)	ศาสนาพิธี คือแบบแผนการปฏิบัติที่ดีงามและพึงกระทำในทางพระพุทธศาสนามีความเกี่ยวข้องกับประวัติความเป็นมาและหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา ผู้ปฏิบัติ ศาสนพิธีย่อมได้เกิดการพัฒนาตนเองทั้งด้านกาย วาจา และจิตใจ ตลอดจนได้สืบทอดพระพุทธศาสนาให้อยู่คู่กับสังคม	- เตรียมพิธีทอดผ้าป่า	๑	

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
	แผนที่ ๕ เรื่อง ประกอบพิธี ทอดผ้าป่า	มาตรฐานส ๑.๒ ป.๖/๓	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑)	ศาสนพิธี คือแบบแผนการปฏิบัติหน้าที่ดีงามและพึงกระทำในทางพระพุทธศาสนา มีความเกี่ยวข้องกับประวัติความเป็นมา และหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา ผู้ปฏิบัติ ศาสนพิธีย่อมได้เกิดการพัฒนาตนเองทั้งด้านกาย วาจา และจิตใจ ตลอดจนได้สืบทอดพระพุทธศาสนา ให้อยู่คู่กับสังคม	- ประกอบพิธีทอดผ้าป่า	๑	
	แผนที่ ๖ เรื่อง ประโยชน์ของ การทอดผ้าป่า	มาตรฐานส ๑.๒ ป.๖/๓	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑)	ศาสนพิธี คือแบบแผนการปฏิบัติหน้าที่ดีงามและพึงกระทำในทางพระพุทธศาสนา มีความเกี่ยวข้องกับประวัติความเป็นมา และหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา ผู้ปฏิบัติ ศาสนพิธีย่อมได้เกิดการพัฒนาตนเองทั้งด้านกาย วาจา และจิตใจ ตลอดจนได้สืบทอดพระพุทธศาสนา ให้อยู่คู่กับสังคม	- ประโยชน์ของการทอดผ้าป่า	๑	
๙	ภูมิศาสตร์ประเทศไทย	มาตรฐาน ส ๕.๑ ป.๖/๑ ป.๖/๒ มาตรฐาน ส ๕.๒ ป.๖/๑	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	การศึกษาลักษณะทางกายภาพของประเทศไทยทำให้เราเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับวิถีชีวิตของคน ทำให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย	๑. เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ๒. ที่ตั้ง อาณาเขตประเทศไทย ๓. ภูมิประเทศภาคต่างๆ ๔. ทรัพยากร ภัยพิบัติ ๕. ภูมิอากาศ ๖. โบราณวัตถุไทย	๒๒	๒๐

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
	แผนที่ ๑ เรื่อง ความสำคัญของการเรียนภูมิศาสตร์ประเทศไทย	มาตรฐาน ส ๕.๑ ป.๖/๑	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	การศึกษาลักษณะทางกายภาพของประเทศไทยทำให้เราเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับวิถีชีวิตของคน ทำให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย	- ความสำคัญของการเรียนภูมิศาสตร์ประเทศไทย	๑	
	แผนที่ ๒ เรื่อง เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ แผนที่	มาตรฐาน ส ๕.๑ ป.๖/๑	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	เครื่องมือทางภูมิศาสตร์มีความสำคัญต่อการศึกษาโลกและปรากฏการณ์บนโลก เพราะช่วยให้มองเห็นภาพของโลกได้อย่างชัดเจน เนื่องจากโลกมีพื้นที่กว้างขวาง ทำให้มีความหลากหลายทางสภาพภูมิศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแต่ละบริเวณ การทำความเข้าใจจึงต้องใช้เครื่องมือช่วย	- เครื่องมือทางภูมิศาสตร์แผนที่	๑	
	แผนที่ ๓ เรื่อง เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ภาพถ่ายดาวเทียม ภาพถ่ายทางอากาศ	มาตรฐาน ส ๕.๑ ป.๖/๑	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	เครื่องมือทางภูมิศาสตร์มีความสำคัญต่อการศึกษาโลกและปรากฏการณ์บนโลก เพราะช่วยให้มองเห็นภาพของโลกได้อย่างชัดเจน เนื่องจากโลกมีพื้นที่กว้างขวาง ทำให้มีความหลากหลายทางสภาพภูมิศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแต่ละบริเวณ การทำความเข้าใจจึงต้องใช้เครื่องมือช่วย	- เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ภาพถ่ายดาวเทียม ภาพถ่ายทางอากาศ	๑	

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
	แผนที่ ๔ เรื่อง ที่ตั้งและอาณาเขต ของประเทศไทย	มาตรฐาน ส ๕.๑ ป.๖/๑	๑. ความสามารถในการ สื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการ คิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการ ใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	ข้อมูลเกี่ยวกับที่ตั้งและอาณาเขต ประเทศไทย สืบค้นได้จากเครื่องมือทาง ภูมิศาสตร์หลายชนิด การทราบข้อมูล เกี่ยวกับที่ตั้งและอาณาเขตประเทศไทย สามารถนำข้อมูลมาใช้ในการดำเนินชีวิต ได้หลายด้าน	- ที่ตั้งและอาณาเขตของ ประเทศไทย	๑	
	แผนที่ ๕ เรื่อง ภูมิประเทศ ภาคเหนือ	มาตรฐาน ส ๕.๑ ป.๖/๑	๑. ความสามารถในการ สื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการ คิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการ ใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	การศึกษาลักษณะทางกายภาพ ภูมิศาสตร์ของภาคเหนือทำให้เราเข้าใจ ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทาง กายภาพกับวิถีชีวิตของคน ทำให้สามารถ ปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเหมาะสม และปลอดภัย	- ภูมิประเทศภาคเหนือ	๑	
	แผนที่ ๖ เรื่อง ลักษณะทรัพยากร และภัยพิบัติของ ภาคเหนือ	มาตรฐาน ส ๕.๑ ป.๖/๒	๑. ความสามารถในการ สื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการ คิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการ ใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	การศึกษาลักษณะทางกายภาพ ภูมิศาสตร์ของภาคเหนือทำให้เราเข้าใจ ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทาง กายภาพกับวิถีชีวิตของคน ทำให้สามารถ ปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเหมาะสม และปลอดภัย	- ลักษณะทรัพยากรและภัย พิบัติของภาคเหนือ	๑	
	แผนที่ ๗ เรื่อง ภูมิประเทศ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	มาตรฐาน ส ๕.๑ ป.๖/๑	๑. ความสามารถในการ สื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการ คิด (๒.๑)	การศึกษาลักษณะทางกายภาพ ภูมิศาสตร์ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้เราเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่าง ลักษณะทางกายภาพกับวิถีชีวิตของคน	- ภูมิประเทศภาคตะวันออกเฉียง เหนือ	๑	

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
			๓.ความสามารถใน การใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	ทำให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับ สภาพแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ได้ อย่างเหมาะสมและปลอดภัย			
	แผนที่ ๘ เรื่อง ลักษณะทรัพยากร และภัยพิบัติของ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	มาตรฐาน ส ๕.๑ ป.๖/๒	๑. ความสามารถในการ สื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการ คิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการ ใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	การศึกษาลักษณะทางกายภาพ ภูมิศาสตร์ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้เราเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่าง ลักษณะทางกายภาพกับวิถีชีวิตของคน ทำให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับ สภาพแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ได้ อย่างเหมาะสมและปลอดภัย	- ลักษณะทรัพยากรและ ภัยพิบัติของภาคตะวันออกเฉียง เหนือ	๑	
	แผนที่ ๙ เรื่อง ภูมิภาค ภาคกลาง	มาตรฐาน ส ๕.๑ ป.๖/๑	๑. ความสามารถในการ สื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการ คิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการ ใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	การศึกษาลักษณะทางกายภาพ ภูมิศาสตร์ของภาคกลางทำให้เข้าใจ ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทาง กายภาพกับวิถีชีวิตของคน ช่วยให้ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตอยู่อย่างเหมาะสมและ ปลอดภัย	- ภูมิภาคภาคกลาง	๑	
	แผนที่ ๑๐ เรื่อง ลักษณะทรัพยากร และภัยพิบัติของ ภาคกลาง	มาตรฐาน ส ๕.๑ ป.๖/๒	๑. ความสามารถในการ สื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการ คิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการ ใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	การศึกษาลักษณะทางกายภาพ ภูมิศาสตร์ของภาคกลางทำให้เข้าใจ ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทาง กายภาพกับวิถีชีวิตของคน ช่วยให้ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตอยู่อย่างเหมาะสมและ ปลอดภัย	- ลักษณะทรัพยากรและภัย พิบัติของภาคกลาง	๑	

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
	แผนที่ ๑๑ เรื่อง ภูมิศาสตร์ ภาคตะวันออก	มาตรฐาน ส ๕.๑ ป.๖/๑	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	การศึกษาลักษณะทางกายภาพ ภูมิศาสตร์ของภาคตะวันออกทำให้เข้าใจ ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพ กับวิถีชีวิตของคน ทำให้สามารถปรับตัวให้ เข้ากับสภาพแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิต อยู่ได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย	- ภูมิศาสตร์ภาคตะวันออก	๑	
	แผนที่ ๑๒ เรื่อง ภูมิศาสตร์ ภาคตะวันตก	มาตรฐาน ส ๕.๑ ป.๖/๑	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	การศึกษาลักษณะทางกายภาพ ภูมิศาสตร์ของภาคตะวันตกทำให้เข้าใจ ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพ กับวิถีชีวิตของคน ทำให้สามารถปรับตัวให้ เข้ากับสภาพแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิต อยู่ได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย	- ภูมิศาสตร์ภาคตะวันตก	๑	
	แผนที่ ๑๓ เรื่อง ภูมิประเทศภาคใต้	มาตรฐาน ส ๕.๑ ป.๖/๑	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	การศึกษาลักษณะทางกายภาพ ภูมิศาสตร์ของภาคใต้ทำให้เข้าใจ ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพ กับวิถีชีวิตของคน ทำให้สามารถปรับตัวให้ เข้ากับสภาพแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ ได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย	- ภูมิประเทศภาคใต้	๑	
	แผนที่ ๑๔ เรื่อง ลักษณะทรัพยากร และภัยพิบัติของภาคใต้	มาตรฐาน ส ๕.๑ ป.๖/๒	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	การศึกษาลักษณะทางภูมิศาสตร์ของ ภาคใต้ทำให้เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่าง ลักษณะทางกายภาพ กับวิถีชีวิตของคน ทำให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับ สภาพแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ได้ อย่างเหมาะสม และปลอดภัย	- ลักษณะทรัพยากรและภัย พิบัติของภาคใต้	๑	

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
	แผนที่ ๑๕ เรื่อง ลักษณะภูมิอากาศ ของประเทศไทย	มาตรฐาน ส ๕.๑ ป.๖/๑	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	การทราบข้อมูลลักษณะภูมิอากาศของพื้นที่ต่าง ๆ ช่วยให้สามารถวางแผนการดำเนินชีวิตได้ในหลาย ๆ ด้าน	- ลักษณะภูมิอากาศของประเทศไทย	๑	
	แผนที่ ๑๖ เรื่อง ลักษณะทางกายภาพ ที่ส่งผลต่อภูมิสังคม	มาตรฐาน ส ๕.๒ ป.๖/๑	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	ประเทศไทยตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จัดอยู่ในประเทศเขตร้อน สามารถแบ่งภูมิภาคออกเป็น ๖ ภาค ตามลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ จากลักษณะดังกล่าวจึงส่งผลต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรมร่วมทั้งสังคมที่แตกต่างกันตามภูมิภาค	- ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อภูมิสังคม	๑	
	แผนที่ ๑๗ เรื่อง โบราณวัตถุไทย	มาตรฐาน ส ๕.๑ ป.๖/๑ ป.๖/๒	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	โบราณวัตถุไทย เป็นเอกสารที่โฆษณาประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโปรแกรมการท่องเที่ยวของแต่ละกลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มต้องวางแผน ช่วยกันสร้างชิ้นงานโบราณวัตถุไทยให้สวยงาม และข้อมูลให้ชัดเจนและเพียงพอ เพื่อให้ผู้อ่านทราบรายละเอียดของ โปรแกรมการท่องเที่ยว และตัดสินใจในการเลือกซื้อโปรแกรมการท่องเที่ยวได้	- โบราณวัตถุไทย	๑	

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
	แผนที่ ๑๘ เรื่อง ลงมือทำ โครงข่ายโทรคมนาคม ๑	มาตรฐาน ส ๕.๑ ป.๖/๑ ป.๖/๒	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	โครงข่ายโทรคมนาคม เป็นเอกสารที่โฆษณาประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการการทอ้งเทียวของแต่ละกลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มต้องวางแผน ช่วยกันสร้างชิ้นงานโครงข่ายโทรคมนาคมให้สวยงาม และข้อมูลให้ชัดเจนและเพียงพอ เพื่อให้ผู้อ่านทราบรายละเอียดของ โครงการการทอ้งเทียวและตัดสินใจในการเลือกซื้อโครงการการทอ้งเทียวได้	- ลงมือทำโครงข่ายโทรคมนาคม ๑	๑	
	แผนที่ ๑๙ เรื่อง ลงมือทำ โครงข่ายโทรคมนาคม ๒	มาตรฐาน ส ๕.๑ ป.๖/๑ ป.๖/๒	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	โครงข่ายโทรคมนาคม เป็นเอกสารที่โฆษณาประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการการทอ้งเทียวของแต่ละกลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มต้องวางแผน ช่วยกันสร้างชิ้นงานโครงข่ายโทรคมนาคมให้สวยงาม และข้อมูลให้ชัดเจนและเพียงพอ เพื่อให้ผู้อ่านทราบรายละเอียดของ โครงการการทอ้งเทียวและตัดสินใจในการเลือกซื้อโครงการการทอ้งเทียวได้	- ลงมือทำโครงข่ายโทรคมนาคม ๒	๑	
	แผนที่ ๒๐ เรื่อง ลงมือทำ โครงข่ายโทรคมนาคม ๓	มาตรฐาน ส ๕.๑ ป.๖/๑ ป.๖/๒	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	โครงข่ายโทรคมนาคม เป็นเอกสารที่โฆษณาประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการการทอ้งเทียวของแต่ละกลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มต้องวางแผน ช่วยกันสร้างชิ้นงานโครงข่ายโทรคมนาคมให้สวยงาม และข้อมูลให้ชัดเจนและเพียงพอ เพื่อให้ผู้อ่านทราบ	- ลงมือทำโครงข่ายโทรคมนาคม ๓	๑	

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
				รายละเอียดของ โปรแกรมการท่องเที่ยว และตัดสินใจในการเลือกซื้อโปรแกรมการ ท่องเที่ยวได้			
	แผนที่ ๒๑ เรื่อง นำเสนอโบรชัวร์ ทัวร์ไทย	มาตรฐาน ส ๕.๑ ป.๖/๑ ป.๖/๒	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	โบรชัวร์ทัวร์ไทย เป็นเอกสารที่โฆษณา ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโปรแกรมการ ท่องเที่ยวของแต่ละกลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่ม ต้องวางแผน ช่วยกันสร้างชิ้นงานโบรชัวร์ ทัวร์ไทยให้สวยงาม และข้อมูลให้ชัดเจน และเพียงพอ เพื่อให้ผู้อ่านทราบ รายละเอียดของ โปรแกรมการท่องเที่ยว และตัดสินใจในการเลือกซื้อโปรแกรมการ ท่องเที่ยวได้	- นำเสนอโบรชัวร์ทัวร์ไทย	๑	
	แผนที่ ๒๒ เรื่อง สรุปผล การดำเนินงาน โบรชัวร์ทัวร์ไทย	มาตรฐาน ส ๕.๑ ป.๖/๑ ป.๖/๒	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	โบรชัวร์ทัวร์ไทย เป็นเอกสารที่โฆษณา ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโปรแกรมการ ท่องเที่ยวของแต่ละกลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่ม ต้องวางแผน ช่วยกันสร้างชิ้นงานโบรชัวร์ ทัวร์ไทยให้สวยงาม และข้อมูลให้ชัดเจน และเพียงพอ เพื่อให้ผู้อ่านทราบ รายละเอียดของ โปรแกรมการท่องเที่ยว และตัดสินใจในการเลือกซื้อโปรแกรม การท่องเที่ยวได้	- สรุปผลการดำเนินงาน โบร ชัวร์ทัวร์ไทย	๑	

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑๐	ศาสตร์พระราชากับการ แก้ปัญหาทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม	มาตรฐาน ส ๕.๒ ป.๖/๓	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	การศึกษาลักษณะทางกายภาพของประเทศไทยทำให้เราเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับวิถีชีวิตของคน ทำให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย	๑.ปัญหาสิ่งแวดล้อม ๒.สาเหตุและผลกระทบของปัญหาสิ่งแวดล้อม ๓.ศาสตร์พระราชา ๔.ศาสตร์พระราชากับการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม	๘	๕
	แผนที่ ๑ เรื่อง ปัญหาสิ่งแวดล้อม	มาตรฐาน ส ๕.๒ ป.๖/๓	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นและพฤติกรรมที่ขาดความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ซึ่งส่งผลเสียต่อมนุษย์และสิ่งมีชีวิต	- ปัญหาสิ่งแวดล้อม	๑	
	แผนที่ ๒ เรื่อง สาเหตุและ ผลกระทบของปัญหา สิ่งแวดล้อม	มาตรฐาน ส ๕.๒ ป.๖/๓	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	ปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรเป็นปัญหาที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรของมนุษย์โดยมีสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดปัญหาคือการเพิ่มจำนวนของประชากร ทำให้เกิดความต้อการทรัพยากรในการดำรงชีวิตมากขึ้น การขยายตัวของเมืองมีการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อเพิ่มผลผลิต และการขาดความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม	- สาเหตุและผลกระทบของปัญหาสิ่งแวดล้อม	๑	

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
	แผนที่ ๓ เรื่อง ศาสตร์พระราชา	มาตรฐาน ส ๕.๒ ป.๖/๓	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	“ศาสตร์พระราชา” เป็นแนวคิดหรือหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ซึ่งสามารถนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนเพื่อแก้ปัญหา หรือใช้เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน	- ศาสตร์พระราชา	๑	
	แผนที่ ๔ เรื่อง ศาสตร์พระราชา กับการแก้ไขปัญหา สิ่งแวดล้อม	มาตรฐาน ส ๕.๒ ป.๖/๓	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	“ศาสตร์พระราชา” เป็นแนวคิดหรือหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ซึ่งสามารถนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนเพื่อแก้ปัญหา หรือใช้เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน	- ศาสตร์พระราชากับการ แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม	๑	
	แผนที่ ๕ เรื่อง โปสเตอร์ศาสตร์ พระราชากับการ แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม	มาตรฐาน ส ๕.๒ ป.๖/๓	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	โปสเตอร์ศาสตร์พระราชา เป็นสื่อประชาสัมพันธ์ที่ใช้เพื่อให้ข้อมูลแนวทางการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยใช้ศาสตร์พระราชา ซึ่งแต่ละกลุ่มต้องวางแผน ช่วยกันสร้างชิ้นงาน โปสเตอร์ศาสตร์พระราชาให้มีข้อมูลชัดเจน ถูกต้อง สวยงาม น่าสนใจ เพื่อให้ผู้อ่านทราบรายละเอียดของการแก้ปัญหาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมโดยศาสตร์พระราชา	- โปสเตอร์ศาสตร์พระราชา กับการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม	๑	

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
	แผนที่ ๖ เรื่อง ลงมือทำโปสเตอร์ ๑	มาตรฐาน ส ๕.๒ ป.๖/๓	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	โปสเตอร์ศาสตร์พระราชา เป็นสื่อประชาสัมพันธ์ที่ใช้เพื่อให้ข้อมูลแนวทางการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยใช้ศาสตร์พระราชา ซึ่งแต่ละกลุ่มต้องวางแผน ช่วยกันสร้างชิ้นงานโปสเตอร์ศาสตร์พระราชาให้มีข้อมูลชัดเจน ถูกต้อง สวยงาม น่าสนใจ เพื่อให้ผู้อ่านทราบรายละเอียดของการแก้ปัญหาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมโดยศาสตร์พระราชา	- ลงมือทำโปสเตอร์ ๑	๑	
	แผนที่ ๗ เรื่อง ลงมือทำโปสเตอร์ ๒	มาตรฐาน ส ๕.๒ ป.๖/๓	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	โปสเตอร์ศาสตร์พระราชา เป็นสื่อประชาสัมพันธ์ที่ใช้เพื่อให้ข้อมูลแนวทางการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยใช้ศาสตร์พระราชา ซึ่งแต่ละกลุ่มต้องวางแผน ช่วยกันสร้างชิ้นงานโปสเตอร์ศาสตร์พระราชาให้มีข้อมูลชัดเจน ถูกต้อง สวยงาม น่าสนใจ เพื่อให้ผู้อ่านทราบรายละเอียดของการแก้ปัญหาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมโดยศาสตร์พระราชา	- ลงมือทำโปสเตอร์ ๒	๑	

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ /ความคิดรวบยอด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
	แผนที่ ๘ เรื่อง นำเสนอโปสเตอร์ศาสตร์ พระราชากับ การแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม	มาตรฐาน ส ๕.๒ ป.๖/๓	๑. ความสามารถในการสื่อสาร (๑.๑) ๒. ความสามารถในการคิด (๒.๑) ๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (๔.๑)	หลักการนำเสนอที่ดี ผู้นำเสนอต้อง นำเสนอข้อมูลที่ถูกต้อง ตรงตาม วัตถุประสงค์ของการนำเสนอ โดยใช้ ถ้อยคำที่ชัดเจน เข้าใจได้ง่าย มีลีลาการ นำเสนอที่น่าสนใจ ดึงดูดผู้ฟังให้ติดตาม การนำเสนอ	- นำเสนอโปสเตอร์ศาสตร์ พระราชากับการแก้ปัญหา สิ่งแวดล้อม	๑	
รวมตลอดภาคเรียน						๖๐	๕๐

